

VELKOPÁTEČNÍ BOHOSLUŽBA

10. dubna 2020

připravila Dagmar Hrubantová, farářka a nemocniční kaplanka

Úvodní slovo

Milost Vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Na úvod si přečteme začátek 22. žalmu (v. 2-5), žalmu, který Velký pátek provází:

Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?
 Daleko spása má, ač o pomoc volám.
 Bože můj, volám ve dne, a neodpovídáš,
 nemohu se ztišit ani v noci.
 Ty jsi ten Svatý, jenž trůní
 obklopen chválami Izraele.
 Otcové naši doufali v tebe,
 doufali, tys jim dal vyváznout
 úpěli k tobě a unikli zmaru,
 doufali v tebe a nebyli zahanbeni.

Modlitba

Pane,
 děkujeme ti za to, že v modlitbě můžeme být i dnes spojeni mezi sebou navzájem a s Tebou. Ten dnešní den je pro nás stále tak trochu neuchopitelným tajemstvím. Tvoje bezpodmínečná láska je pro nás nepředstavitelná. A přeci po ní toužíme. Toužíme po Tvé blízkosti a po Tvém odpuštění a s vděčností přijímáme naději, že jsi s námi. Je toho tolik, co smíme odložit, v důvěře, že cesta dál vede až k úsvitu nedělního rána.

Prosíme, dávej nám k té cestě dostatek sil a také lásky a pochopení pro ty, kteří jdou s námi. Ne vždy se nám to daří tak, jak bychom rádi. Tvou pomoc a Tvé odpuštění potřebujeme. Stejně jako slova ujištění a milosti:

„Pro mne, praví Bůh, je každý z vás jedinečný,
 každý z vás je vzácným a křehkým bohatstvím.
 Ať vše, co vás trápí a trýzní, je smazáno
 a vaše další kroky ať u mne naleznou novou naději.“
 Amen

Píseň z evangelického zpěvníku č. 331 Má víra pohlíží

Čtení z Písma svatého

Přečteme si společně část z pašijového vyprávění, jak ho zapsal evangelista Jan (19, 17-30):

Nesl svůj kříž a vyšel z města na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota. Tam ho ukřižovali a s ním jiné dva, z každé strany jednoho a Ježíše uprostřed. Pilát dal napsat nápis a připevnit jej na kříž. Stálo tam: Ježíš Nazaretský, král židovský. Ten nápis četlo mnoho Židů, neboť místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města. Byl napsán hebrejsky, latinsky a řecky. Židovští velekněží

řekli Pilátovi: „Neměls psát židovský král, nýbrž vydával se za židovského krále.“ Pilát odpověděl: „Co jsem napsal, napsal jsem.“

Když vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho šaty a rozdělili je na čtyři díly, každému vojákovi díl. Zbýval ještě spodní šat. Ten šat byl beze švů, odshora vcelku utkaný. Řekli mezi sebou: „Netrhejme jej, ale losujme o něj, čím bude!“ To proto, aby se naplnilo Písmo: „Rozdělili si mé šaty a o můj oděv metali los.“ To tedy vojáci provedli.

U Ježíšova kříže stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: „Ženo, hle, tvůj syn!“ Potom řekl tomu učedníkovi: „Hle tvá matka!“ V tu hodinu ji onen učedník přijal k sobě. Ježíš věděl, že vše je již dokonáno, a proto, aby se až do konce splnilo Písmo, řekl: „Žízním.“ Stála tam nádoba plná octa, namočili tedy houbu do octa a na yzopu mu ji podali k ústům. Když Ježíš okusil octa, řekl: „Dokonáno jest.“ A nakloniv hlavu, skonal.

A k tomu ještě, jako základ dnešního přemýšlení, připojím slova apoštola Pavla ze 2. epištoly ke Korintským 5, 14-15:

Vždyť nás má ve své moci láska Kristova – nás, kteří jsme pochopili, že jeden zemřel za všechny, a že tedy všichni zemřeli. A za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal.

Kázání

Milí blízcí i vzdálení, milí přátelé, milé sestry, milí bratři,

Velký pátek je zvláštní den. Má v sobě jakousi velikou vážnost a také velké tajemství. Alespoň tak ten den od dětství vnímám. Nikdy to nebyl obyčejný den, stejný jako ty ostatní. Už jen tím, že se v podvečer, po škole nebo po práci, lidé sešli ke společným bohoslužbám. Tenhle zvláštní, „velkopáteční“ pocit mi pak už zůstal. Ať už jsem bohoslužby připravovala a konala nebo se jich účastnila jako posluchač. Vždy to pro mne byla chvíle zvláštního ztišení, patřila k tomu vážnost a tajemství, ale i určitá tíha... Často jsem měla nad rozepsaným kázáním pocit, že nejpráhodnějším vyjádřením by bylo mlčení, ticho...

Letos jakoby se to ticho, vážnost a tíha ještě znásobily. Je tu tíha karantény, obav a nejistoty, a také to ticho. Na jednu stranu jsme uzavřeni do svých rodin a domovů, na druhou stranu je spousta těch, kteří slouží a pomáhají kde je potřeba. Možná tu tíhu a tíseň neseme přeci jen nějak společně, ale zároveň i víc každý sám.

Jako bychom všichni procházeli Velkým pátkem a vyhlíželi ráno Neděle vzkříšení. Vyhlíželi ujištění o Boží lásce navzdory situaci, ujištění o Boží lásce, na kterou bychom se mohli spolehnout. Důvěřovat Bohu může být někdy složité.

A přesto je Velký pátek dnem, kdy si tu důvěru můžeme dovolit, a to těžké a složité, co si neseme s sebou, nějak nechat být. Odložit. Stát se *novým stvořením* (tak to viděl apoštol Pavel o pár veršů dál za naším textem). Pokud se nám to podaří, můžeme se narovnat, nadechnout a jít dál, a to není málo. Jít dál a důvěřovat Bohu, že nám ukazuje cestu, která má naději. Důvěřovat Boží lásce, to můžeme i v současné situaci, byť je to někdy hodně těžké a složité. Vidět Boží lásku ve Velkém pátku ale také nejde hned a úplně samozřejmě, na první pohled.

Boží láska je v tom, že Bůh jde těmi našimi Velkými pátky s námi, stejně jako šel s Ježíšem. Možná to není vždycky vidět, možná ho ani pokaždé neslyšíme, ale můžeme mu důvěřovat. Můžeme věřit, že i v tom tichu, které se kolem nás někdy rozprostírá, je Bůh s námi.

Jakub Keller přeložil z francouzštiny meditaci o tichu, o Božím tichu:

*Včera jsem se modlil k Bobu,
ale on mi neodpověděl.
Poděkoval jsem mu za to, že se na něho mohu spolehnout...
ale on mi neodpověděl.
Měl jsem pocit, jako by tu Bůh ani nebyl.
S tím jsem usnul.*

*I dnes jsem se modlil k Bobu
ale Bůh mi zase neodpověděl.
Tentokrát jsem neusnul:
poslouchal jsem ticho, Boží ticho, abych poznal, jaké je.*

*Boží ticho není zneklidňující jako ticho před bouří,
ani to není smutné ticho v čekárnách.
Bylo mnohem jemnější, jako ticho, které dobře znám.*

*I během dne,
když jsem vzdálen od těch, které mám rád
Tak v tu chvíli
je okolo mne ticho těch, které mám rád.*

*I když je to jen ticho, tohle ticho je jemné.
Je to ticho těch, kteří mne nepřestali milovat, i když jsou ode mne daleko.*

*Boží ticho je podobné tomu jemnému tichu.
Boží ticho, to není NIC. To není NIKDO.
Vlastně je docela dobře možné být s Bohem jen tak v (tomble) tichu.*

*Často mne obklopuje hluk, slova, události (je jich mnoho i ve mně).
Vím, že mne někde čeká jemné ticho, které jsem mohl slyšet.*

Bůh, který mne má rád v tichu.

Bože můj, nevidím tě, neslyším tě, ale moc rád poslouchám tvé jemné ticho okolo mne.

„Nesl svůj kříž, a vyšel z města na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota.“ - vším tím tichem, tísní a samotou, opuštěností a bolestí, prošel Ježíš už před námi. Ví, jak je to složité a těžké, někdy až k neunesení... a tím vším prochází i dnes s námi. Nám po boku. Nese svůj kříž a nadlehčuje tak ty naše. Je nám blízko. Tak blízko, že nás může i poponést, když už nemůžeme dál. Jde s námi vstříc nedělnímu ránu. On je garantem toho, že se jednou rozední.

Abychom tu naději a světlo Neděle vzkříšení mohli zahlédnout i pro sebe, potřebujeme myslím vzít to ticho, samotou i tíseň Velkého pátku vážně. To všechno se přeci týká i nás. I mne.

Kolikrát jsem udělala něco, co jsem dělat neměla, nebo neudělala to, co jsem udělat mohla. Kolikrát jsem mluvila příliš nebo naopak nedokázala říci nic... Tou velkopáteční cestou od Ježíšova kříže ale mohu přesto jít dál. S tím, že je mi odpuštěno. A nejen mně, ale platí to i pro ty, pro které já už moc naděje nevidím, dokonce i pro ty, kde se mi to přičí. Velký pátek je pozvání k cestě za nadějí nedělního rána, a to pozvání platí všem.

I ta naše současná společná cesta má svou neděli vzkříšení, stejně jako těžké chvíle a cesty každého z nás osobně. Pro někoho je to cesta tmou a balancováním nad propastí. Někdo prožívá strach a bolest, někoho trápí ticho, samota, bezmoc a opuštěnost. Málokoho z nás se těžké cesty netýkají – jsou, přicházejí, mění nás... Nikdy nevíme jak dlouho bude ta která cesta trvat a kdy se už konečně začne rozednívat. Ale můžeme doufat, že jdeme vstříc světlu a že jednou zaslechneme i zvony nedělního rána. To je totiž naděje všech těch našich Velkých pátků. Hrob nezůstal zavřený. „Vždyť nás má ve své moci láska Kristova“ - říká apoštol Pavel.

Nás všechny. Stačí přijít. Připustit si to, že to veliké Boží odpuštění a vysvobození potřebuji. Apoštol na to má pěkný obraz, když říká - „abychom nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za nás zemřel i vstal.“ Nežít sama sobě. To je asi ten zázrak, který s námi Boží láska dokáže udělat. Zázrak důvěry a spolehnutí se na Boha. Chvíle, kdy mohu přestat vymýšlet výmluvy a omluvy pro to, co dělám špatně, a kdy si mohu uvědomit, že nemusím všechno zvládat sama. Že spočívám v Boží ruce, a že o mně Bůh ví. Jen tak se mohu vydat na cestu k nedělnímu ránu.

Důvěra a spolehnutí se na Boha na té cestě pomáhá. Je to až skoro nepředstavitelné. Je tu někdo, kdo mne má rád takovou jaká jsem, před kým se nemusím přetvařovat ani nijak vylepšovat... a totéž platí pro všechny kolem. Bůh nás má rád navzdory všemu. A tohle veliké odpuštění a přijetí nám Velký pátek každý rok znovu připomíná.

Možná, že právě důvěra v Boží bezpodmínečnou lásku a Boží blízkost, zní tím letošním Velkým pátkem o něco hlasitěji než jindy. Jinak a novými způsoby. Ale to nemění nic na tom, že po Velkém pátku přichází ráno Neděle vzkříšení.

Dostala jsem letos k Velikonocům obrázek, na kterém je zachycen pohled z otevřeného hrobu ven. Kámen je odvalený a my se díváme na louku plnou květů, kříž a nebe zalité sluncem. Tuhle naději přeji z celého srdce nám všem.

Pane,
děkujeme Ti za naději, za to, že po Velkém pátku může přijít nedělní ráno plné světla. Dej nám prosíme sílu k tomu nedělnímu ránu společně s Tebou doputovat.
Amen

Vyznání víry

Posilou na cestu nám smí být i víra, můžeme se připojit k jejímu vyznání, třeba právě takto:

„Věřím v živého Boha.

Navzdory bolesti a trápení v nás probouzí naději.

Navzdory nezdarům a strachu nás vede ke svobodě.

Navzdory konfliktům a nenávisti tvoří pokoj.

Věřím v Boha života.

Navzdory našemu odmítání a lhostejnosti probouzí naději.

Navzdory našim pochybnostem a otázkám dává našemu životu smysl.

Navzdory smrti, která je v nás i okolo nás, nám dává znovu povstat, každý den, kvůli Kristu, který zemřel a žije pro nás.“

Píseň z evangelického zpěvníku č. 322 Ó Beránku nevinný

Přímluvná modlitba

S Bohem můžeme mluvit, můžeme ho prosit, můžeme k němu volat, předávat mu vše, co nám leží na srdci. Věříme, že nemluvíme do prázdna:

Pane náš,

na dálku spojeni tě prosíme o Tvou blízkost

- prosíme o naději do našich dní, zvláště tam, kde hrozí beznaděj a bezmoc

- prosíme o sílu do všech míst, kde se jí nedostává, buď oporou nemocným, umírajícím i těm, kteří jim slouží a pečují o ně

- prosíme za ty, na kterých nám zvláště záleží, at' už jsou vedle nás nebo daleko od nás

- prosíme o to, aby se nám neztratila radost z tvých darů, které denně dostáváme, ze slunce, z jarních květů a zelené trávy, z úsměvů a pomoci těch kolem nás

další modlitby a přímluvy

Prosíme, zůstaň s námi se všemi a provázej nás následujícími dny. Společně se k Tobě obracíme:

Otče náš,

který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé.

Přijď království tvé.

Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Nebo tvé jest království i moc i sláva, na věky.

Amen

Závěrečné slovo

Slova apoštola Pavla z epistoły Římanům, jako ujištění do dalších dní, a Boží požehnání, at' nás na naší cestě provázejí:

„Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ (Řím 8, 38-39)

Boží milosrdenství sahá až k nebi,

kéž se s ním neminete,

a Boží věrnost dotýká se mraků,

kéž zastihne a promění i vás.

At' ve vás přebývá láska, jež i poušť mění v zahradu,

a naděje na dobrou Boží budoucnost kéž vás neopouští.

Amen